

14.17.06

До

Народното събрание на Република
България

Комисия по вътрешна сигурност и
обществен ред

СТАНОВИЩЕ

Относно: ЗИД на ЗЗЛД

От

Сдружение „Асоциация на
професионалните фотографи в България“,
гр. София, р-н Искър, ж.к. ДРУЖБА, бл.94,
ет.1, ап.1, представлявано от Лилия
Миткова Йотова - председател

Уважаеми народни представители,

Обръщаме се към вас с оглед предстоящото разискване и приемане на нов Закон за защита на личните данни (ЗЗЛД). С настоящето становище желаем да ви предоставим една допълнителна гледна точка, която се надяваме да вземете предвид при предстоящите гласувания.

Конкретният повод за нашето становище е предложението за чл. 25д в ЗИД на ЗЗЛД, който гласи:

Чл. 25д. (1) Обработването на лични данни за журналистически цели, както и за академичното, художественото или литературното изразяване е законосъобразно, когато се извършва за осъществяване на свободата на изразяване и правото на информация, при зачитане на неприкосновеността на личния живот.

(2) При обработване на лични данни за целите по ал. 1 администраторът взема предвид следните критерии, когато са относими към конкретния случай:

- 1. естеството на личните данни;*
- 2. влиянието, което разкриването на личните данни или тяхното обществено оповестяване би оказало върху неприкосновеността на личния живот на субекта на данни и неговото добро име;*
- 3. обстоятелствата, при които личните данни са станали известни на администратора;*
- 4. характера и естеството на изявлението, чрез което се упражняват правата по ал.1;*

5. значението на разкриването на лични данни или общественото им оповестяване за изясняването на въпрос от обществен интерес;

6. отчитане дали субектът на данни е лице, което заема длъжност по чл. 6 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, или е лице, което поради естеството на своята дейност или ролята му в обществения живот е с по-занижена защита на личната си неприкосновеност, или чиито действия имат влияние върху обществото;

7. отчитане дали субектът на данни с действията си е допринесъл за разкриване на свои лични данни и/или информация за личния си и семеен живот;

8. целта, съдържанието, формата и последиците от изявлението, чрез което се упражняват правата по ал. 1;

9. съответствието на изявлението, чрез което се упражняват правата по ал. 1, с основните права на гражданите;

10. други обстоятелства, относими към конкретния случай.

(3) При обработване на лични данни за целите по ал. 1:

1. не се прилагат чл. 6, чл. 8-10, чл. 30, чл. 34 и глава пета от Регламент (ЕС) 2016/679;

2. администраторът или обработващият може да откаже пълно или частично упражняването на правата на субектите на данни по чл. 12-21 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и да не изпълни задължението си по чл. 34 от Регламент (ЕС) 2016/679.

(4) Упражняването на правомощията на комисията по чл. 58, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 не може да води до разкриване на тайната на източника на информация.

(5) При обработването на лични данни за целите на създаване на фотографско или аудио-визуално произведение, чрез заснемане на лице в хода на обществената му дейност или на обществено място, не се прилагат чл. 6, чл. 12-21, чл. 30 и чл. 34 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Макар това да не е залегнало в мотивите на ЗИД, горният текст видимо е предложен в изпълнение на чл. 85 от Регламент 679/2016, който гласи:

Член 85

Обработване и свобода на изразяване и информация

1. Държавите членки съгласуват със закон правото на защита на личните данни в съответствие с настоящия регламент с правото на свобода на изразяване и информация, включително обработването за журналистически цели и за целите на академичното, художественото или литературното изразяване.

2. За обработването, извършвано за журналистически цели и за целите на академичното, художественото или литературното изразяване, държавите членки предвиждат изключения или дерогации от глава II (принципи), глава III (права на субекта на данни), глава IV (администратор и обработващ лични данни), глава V (предаване на лични данни на трети държави и международни организации), глава VI (независими надзорни

органи), глава VII (сътрудничество и съгласуваност) и глава IX (особени ситуации на обработване на данни), ако те са необходими за съгласуване на правото на защита на личните данни със свободата на изразяване и информация.

3. Всяка държава членка уведомява Комисията за разпоредбите в правото си, които е приела съгласно параграф 2, и я уведомява незабавно за всеки последващ закон за изменение или за всяко изменение, които ги засягат.

Предложеният текст безспорно е опит за постигане на някакъв баланс, но същият определен е несполучлив, защото вмения прекалено много и прекалено неясни задължения на упражняващите свободата на изразяване и правото на информация представители на академичната, художествената, литературната и фотографската общности.

Това се наблюдава особено добре в буквално неизпълнимата поради ненужната си казуистика норма на ал. 2 от цитирания член 25д. Възможно е вносителят Министерски съвет да е търсил средства и пътища да облекчи представителите на неизчерпателно изброените общности с оглед съобразяването на тяхната дейност с изискванията на Регламент 679/2016, но всъщност е постигнал тъкмо обратното.

Това е така, защото съдържащите се в ал. 2, точки 1-9 задължения за правене на преценки биха затруднили всеки юрист-специалист в областта на защитата на лични данни, а да не говорим за представители на творческите професии като писатели, художници и най-вече фотографи. Абсолютно неясната формулировка на точка 10 от същата алинея 2 („други обстоятелства, относими към конкретния случай“) идва да подчертае абсурдността на изискванията, поставени пред третираните уж по-облекчено групи. Силното затруднение идва от там, че представителите на творческия и научен свят носят доказателствената тежест за изпълнението на поставените им в ал. 2 задължения. За да могат да докажат изпълнение, от друга страна, адресатите на задълженията реално биват принудени да документират как са взели предвид всеки един от изброените в споменатата разпоредба критерии и обстоятелства. Това означава, че законодателят е на път да им възложи абсолютно неприсъщи им според своя вид и естество задължения, които се явяват предизвестен конфликт с упражняваната от тях дейност.

Само за момент си представете как изнасящият лекция университетски преподавател преценява дали да обсъжда личността на някой съвременник с оглед „влиянието, което разкриването на личните данни или тяхното обществено оповестяване би оказало върху неприкосновеността на личния живот на субекта на данни и неговото добро име“. Нека не забравяме, че тук става дума за разкриване на лични данни, а не изнасянето на информация за съответното лице или коментирането на данни обстоятелства с оглед неговата личност. Същият пример може да бъде приведен и в сферата на фотографията, където всеки занимаващ се с улична фотография професионалист преди публикация на своя снимка ще трябва да преценява, примерно, „целта, съдържанието, формата и последиците от изявлението, чрез което се упражняват правата по ал. 1“.

В тази връзка принципно приветстваме текста на чл. 25д, ал. 3 от ЗИД на ЗЗЛД като опит за разписване на предвидените в чл. 85 от Регламент 679/2016 изключения, който, обаче, отчитаме като твърде неамбициозен. Това е така, защото

академичното, художественото или литературното изразяване ще бъде ненужно затруднено от изпълнението на задължения, произтичащи най-вече от чл. 12-29 на Регламент 679/2016. Това е така, защото представителите на творческия и научен свят ще трябва да предоставят на всеки субект на лични данни информация, комуникация и условия за това как въпросният субект да упражни правата си по Регламент 679/2016, съответно информация за количеството и вида лични данни, целите и времетраенето на тяхната обработка и т. н.

Ясно е, че това е изключително трудно изпълнимо с оглед естеството на упражняваните от групите съобразно чл. 85 от регламента или чл. 25д от ЗИД на ЗЗЛД дейности. Ясно е също така, че налагането изпълнението на тези задължения, не ще допринесе за подобряване защитата на личните данни и личната неприкосновеност в рамките на „4-тата индустриална революция“. Единственият видим и осезаем резултат от него ще бъде ненужното затрудняване на академичното, художественото или литературното изразяване – каквото разпоредбата на чл. 85 от Регламент 679/2016 всъщност търси да предотврати.

Ето защо предлагаме и се надяваме да вземете предвид следния текст на чл. 25д от ЗИД на ЗЗЛД:

Чл. 25д. (1) Обработването на лични данни за журналистически цели, както и за академичното, художественото или литературното изразяване е законосъобразно, когато се извършва за осъществяване на свободата на изразяване и правото на информация, при зачитане на неприкосновеността на личния живот.

(2) При обработване на лични данни за целите по ал. 1 не се прилагат Глава II (Принципи), III (Права на субекта на данни), IV (Администратор и обработващ лични данни), V (Предаване на лични данни на трети държави или международни организации), VI (Независими надзорни органи), VII (Сътрудничество и съгласуваност) и IX (Разпоредби, свързани с особени ситуации на обработване) от Регламент (ЕС) 2016/679. администраторът взема предвид следните критерии, когато са относими към конкретния случай:

1. естеството на личните данни;
2. влиянието, което разкриването на личните данни или тяхното обществено оповестяване би оказало върху неприкосновеността на личния живот на субекта на данни и неговото добро име;

3. обстоятелствата, при които личните данни са станали известни на администратора;

4. характера и естеството на изявлението, чрез което се упражняват правата по ал.1;

5. значението на разкриването на лични данни или общественото им оповестяване за изясняването на въпрос от обществен интерес;

6. отчитане дали субектът на данни е лице, което заема длъжност по чл. 6 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, или е лице, което поради естеството на своята дейност или ролята му в обществения живот е с по-занижена защита на личната си неприкосновеност, или чиито действия имат влияние върху обществото;

~~7. отчитане дали субектът на данни с действията си е допринесъл за разкриване на свои лични данни и/или информация за личния си и семеен живот;~~

~~8. целта, съдържанието, формата и последиците от изявлението, чрез което се упражняват правата по ал. 1;~~

~~9. съответствието на изявлението, чрез което се упражняват правата по ал. 1, с основните права на гражданите;~~

~~10. други обстоятелства, относими към конкретния случай.~~

~~(3) При обработване на лични данни за целите по ал. 1:~~

~~1. не се прилагат чл. 6, чл. 8-10, чл. 30, чл. 34 и глава пета от Регламент (ЕС) 2016/679;~~

~~2. администраторът или обработващият може да откаже пълно или частично упражняването на правата на субектите на данни по чл. 12-21 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и да не изпълни задължението си по чл. 34 от Регламент (ЕС) 2016/679.~~

~~(3) Упражняването на правомощията на комисията по чл. 58, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 не може да води до разкриване на тайната на източника на информация.~~

~~(4) При обработването на лични данни за целите на създаване на фотографско или аудио-визуално произведение, чрез заснемане на лице в хода на обществената му дейност или на обществено място, не се прилагат Глава II (Принципи), III (Права на субекта на данни), IV (Администратор и обработващ лични данни), V (Предаване на лични данни на трети държави или международни организации), VI (Независими надзорни органи), VII (Сътрудничество и съгласуваност) и IX (Разпоредби, свързани с особени ситуации на обработване) от Регламент (ЕС) 2016/679.~~

За ваше сведение изтъкваме, че този прагматичен подход е възприет от Австрия при изменението на австрийския закон за защита на личните данни.

С уважение

Лилия Миткова Йотова

